

V Bruseli 24. novembra 2022
(OR. en)

14862/22

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0155(COD)**

LIMITE

JAI 1481
ENFOPOL 567
CRIMORG 161
IXIM 264
DATAPROTECT 319
CYBER 371
COPEN 393
FREMP 241
TELECOM 467
COMPET 910
MI 836
CONSOM 299
DIGIT 210
CODEC 1765

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. predch. dok.:	14143/22
Č. dok. Kom.:	COM(2022) 209 final
Predmet:	Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú pravidlá predchádzania sexuálnemu zneužívaniu detí a boja proti nemu – správa o pokroku

I. ÚVOD

1. Komisia 11. mája 2022 prijala návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú pravidlá predchádzania sexuálnemu zneužívaniu detí a boja proti nemu¹. K návrhu bolo priložené posúdenie vplyvu a oznámenie².

¹ 9068/22.

² 9068/22 ADD 1, ADD 2 a ADD 3; 9071/22.

2. Cieľom návrhu, ktorý sa zakladá na článku 114 ZFEÚ, je účinne riešiť využívanie online služieb na účely sexuálneho zneužívania detí. Má dva hlavné prvky. Po prvé, príslušní poskytovatelia online služieb, ako sú poskytovatelia hostingových služieb a interpersonálnych komunikačných služieb, by boli povinní zisťovať, oznamovať, odstraňovať alebo blokovat' známy a nový online materiál obsahujúci sexuálne zneužívanie detí, ako aj zisťovať a oznamovať kontaktovanie detí („grooming“). Po druhé, zriadila by sa nová decentralizovaná agentúra EÚ (ďalej len „centrum EÚ“), ktorá by spolu so sieťou vnútroštátnych koordinačných orgánov a príslušných orgánov umožnila vykonávanie navrhovaného nariadenia. Ako sa uvádza v dôvodovej správe k návrhu, opatrenia obsiahnuté v návrhu by mali vplyv na výkon základných práv používateľov online služieb.
3. V Európskom parlamente je výborom zodpovedným za príslušnú oblasť na účely rokovania o návrhu Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (LIBE). V októbri 2022 vymenoval za spravodajcu poslanca EP Javiera Zarzalejosa (PPE, ES). Medzitým sa koordinátori EP rozhodli požiadať výskumnú službu Európskeho parlamentu o vypracovanie posúdenia vplyvu, ktoré sa bude vzťahovať na širokú škálu otázok súvisiacich so základnými právami a proporcionalitou. Výbor LIBE zatiaľ svoju správu neprijal.
4. Európsky výbor pre ochranu údajov (EDPB) a európsky dozorný úradník pre ochranu údajov (EDPS) prijali v júli 2022 spoločné stanovisko č. 4/2022. Hoci EDPB a EDPS uznávajú, že sexuálne zneužívanie detí je obzvlášť závažný a ohavný trestný čin a cieľ boja proti nemu je cieľom všeobecného záujmu uznávaným Úniou, zároveň zdôrazňujú, že akékoľvek obmedzenia základných práv musia byť v súlade s požiadavkami Charty základných práv Európskej únie. Domnievajú sa, že návrh vyvoláva vážne obavy, pokiaľ ide o proporcionalitu zásahu do základných práv na súkromie a ochranu osobných údajov a ich obmedzení.
5. Európsky hospodársky a sociálny výbor zaujal stanovisko k návrhu v septembri 2022. Výbor podporil zásadu návrhu a požiadal, aby sa text vylepšil a konkretizoval, aby sa zabezpečila ochrana listového tajomstva a rešpektovanie súkromia.

II. PRÁCA V RADE

6. V Rade návrh preskúmala pracovná skupina pre presadzovanie práva – polícia. Pracovná skupina pre presadzovanie práva rokovala o návrhu na svojich zasadnutiach 5. a 20. júla, 6. a 22. septembra, 5. a 19. októbra a 3. a 24. novembra 2022. Celý návrh sa preskúmal na uvedených zasadnutiach pracovnej skupiny pre presadzovanie práva. Predsedníctvo predložilo niekoľko revízií znenia kapitol I až III, ktoré sa zaoberajú týmito otázkami: predmet úpravy a rozsah pôsobnosti, vymedzenie pojmov, povinnosti poskytovateľov online služieb a dohľad, presadzovanie a spolupráca.
7. Predsedníctvo na neformálnom zasadnutí ministrov vnútra a na neformálnom zasadnutí výboru COSI v júli 2022 v Prahe získalo všeobecnú politickú podporu návrhu, ktorý čaká na technické preskúmanie na úrovni pracovnej skupiny. Predsedníctvo zdôraznilo, že návrh je technologicky neutrálny a nadčasový a že sa musí nájsť rovnováha medzi ochranou detí na jednej strane a ochranou súkromia a iných základných práv používateľov online služieb na strane druhej.
8. Predsedníctvo predložilo významnú koncepčnú zmenu týkajúcu sa vydávania jednotlivých typov príkazov – príkazov na zistenie a príkazov na odstránenie a zablokovanie materiálu obsahujúceho sexuálne zneužívanie detí. Zaviedol sa aj nový typ príkazu, príkaz na vyradenie zo zoznamu. Príkazy na odstránenie, zablokovanie a vyradenie zo zoznamu by po novom vydávali príslušné orgány členských štátov. Príkazy na zistenie by boli jedinými príkazmi vydanými súdnym orgánom alebo iným nezávislým správny orgánom členského štátu, pretože tento typ príkazu je najcitlivejší vo vzťahu k zasahovaniu do základných práv používateľov príslušných poskytovateľov online služieb. Podľa návrhu Komisie by všetky kategórie príkazov vydával súdny orgán alebo iný nezávislý správny orgán. Pokiaľ ide o príkazy na odstránenie, zablokovanie a vyradenie zo zoznamu, táto právomoc sa v záujme väčšej flexibility zverila príslušným orgánom. Až do stiahnutia výhrad preskúmania sa zdá, že väčšina členských štátov by mohla podporiť túto zmenu, pretože by im umožnila zachovať existujúce systémy a štruktúry na boj proti sexuálnemu zneužívaniu detí.

9. Komisia pripravila na žiadosť predsedníctva dva dokumenty, ktoré pomáhajú objasniť problémy a otázky, ktoré nastolili členské štáty. Jeden dokument³ obsahuje vývojový diagram procesu zisťovania sexuálneho zneužívania detí a porovnávaciu analýzu príslušných právnych predpisov (akt o kybernetickej bezpečnosti, akt o digitálnych službách, nariadenie o teroristickom obsahu online, všeobecné nariadenie o ochrane údajov a dočasné nariadenie). V druhom dokumente⁴ sa opisujú vzťahy medzi novým centrom EÚ, koordinačnými orgánmi a Europolom.
10. Predsedníctvo zorganizovalo aj dva semináre za účasti Komisie a odborníkov z hlavných miest, ktoré vychádzali z dokumentov na rokovanie a z otázok a žiadostí členských štátov o objasnenie. Prvý seminár sa konal 29. septembra a bol venovaný technológiám používaným na odhaľovanie známeho a nového materiálu obsahujúceho sexuálne zneužívanie detí a kontaktovania detí, zatiaľ čo druhý seminár, ktorý sa konal 16. novembra, sa zaoberal nástrojmi na overovanie veku. Oba semináre poskytli členským štátom príležitosť hlbšie riešiť témy, ktorými sa zaoberá návrh, a zároveň umožnili priamu interakciu medzi odborníkmi z hlavných miest a technickými odborníkmi. Členské štáty vysoko ocenili semináre, ako aj skutočnosť, že im poskytli veľmi potrebné objasnenia toho, ako by niektoré z navrhovaných ustanovení mohli fungovať v praxi, a potvrdili technologickú uskutočniteľnosť návrhu. Vďaka týmto seminárom sa zdá, že boj proti online sexuálnemu zneužívaniu detí je možný. Existujú technológie na odhaľovanie známeho aj neznámeho materiálu obsahujúceho sexuálne zneužívanie detí. Prípád „groomingu“ je zložitejší, ale existujú neustále sa vyvíjajúce technológie. Existujú aj technické riešenia na zisťovanie sexuálneho zneužívania detí online v šifrovaných systémoch bez medzifáz, ako je zisťovanie obsahu na strane používateľa pred samotným šifrovaním. Druhý seminár o nástrojoch na overovanie veku poukázal na rôzne techniky používané súkromnými spoločnosťami na identifikáciu veku používateľov online služieb, ako aj na nové technológie, ktoré sa vyvíjajú.

³ WK 10409/2022.

⁴ WK 13981/2022.

11. Ďalším podporným podujatím, ktoré zorganizovalo predsedníctvo v spolupráci s EP a Komisiou, bolo premietanie českého dokumentárneho filmu „V sieti“, ktorému predchádzala panelová diskusia na tému kontaktovania detí, na ktorej sa zúčastnili zástupcovia predsedníctva a producent filmu. Poslankyňa EP Hilde Vautmansová (Renew/BE) vystúpila s úvodným prejavom. Predsedníctvo zastupovalo Radu aj na viacerých konferenciách zameraných na boj proti sexuálnemu zneužívaniu detí online, ktoré sa konali počas vôbec prvého týždňa informovanosti o technológiách v Európskom parlamente, napr. na konferencii o bezpečnosti detí online v roku 2022 a na podujatí na vysokej úrovni ma tému „Ako môžeme využívať technológie na zaistenie bezpečnosti detí online?“.
12. Hoci v pracovnej skupine pre presadzovanie práva stále prebiehajú rokovania o návrhu, už bolo identifikovaných niekoľko kľúčových otázok, ktoré si v budúcnosti budú vyžadovať podrobnejšie diskusie:

Kapitola I/Všeobecné ustanovenia – predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Viacere pojmy použité v návrhu boli vymedzené inak ako v iných súvisiacich právnych predpisoch EÚ, ako napríklad v akte o digitálnych službách alebo nariadení o teroristickom obsahu online. Preto bolo potrebné harmonizovať niektoré z týchto vymedzení pojmov, aby sa zabezpečila súdržnosť a právna istota medzi jednotlivými legislatívnymi aktmi. V tejto súvislosti Komisia objasnila, že návrh pôsobí ako *lex specialis* k aktu o digitálnych službách.

Okrem toho môže byť potrebné vymedziť niektoré ďalšie pojmy, aby sa uľahčil jednotný výklad navrhovaných ustanovení.

Uskutočnila sa dôležitá diskusia o vymedzení pojmu „detský používateľ“, ktorý súvisí s trestným činom groomingu podľa smernice 2011/93/EÚ o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii. Vzhľadom na to, že Komisia uvedenú smernicu reviduje, pri vymedzení pojmu „detský používateľ“ v navrhovanom nariadení bude potrebné zohľadniť, ako sa v smernici vymedzuje vek spôsobilosti dať súhlas na sexuálne aktivity.

Ďalšou dôležitou zmenou v tejto prvej kapitole bolo zahrnutie vymedzenia pojmu „internetové vyhľadávače“ po doplnení povinností vyradenia zo zoznamu podľa kapitoly II.

Kapitola II/Povinnosti poskytovateľov príslušných služieb informačnej spoločnosti na účely predchádzania sexuálnemu zneužívaniu detí online a boja proti nemu

Pri vydávaní jednotlivých typov príkazov poskytovateľom online služieb by sa mala starostlivo zväziť potreba chrániť deti a súkromie a iné základné práva používateľov online služieb. Podobne treba mať na pamäti aj prácu orgánov presadzovania práva.

Predsedníctvo navrhlo zjednodušiť štruktúru znenia tak, aby súdny orgán alebo iný nezávislý správny orgán vydával len príkazy na zistenie, pričom príslušné orgány budú mať právomoc vydávať príkazy na odstránenie, zablokovanie a vyradenie zo zoznamu.

Členské štáty vo všeobecnosti uvítali túto zmenu týkajúcu sa vydávania príkazov na odstránenie a blokovanie a doplnenia príkazov na vyradenie zo zoznamu. O týchto otázkach je však potrebné ďalej rokovať na technickej úrovni, keďže niekoľko členských štátov má stále vážne obavy v súvislosti s vplyvom na ochranu práva na súkromie a iných základných práv. Viaceré členské štáty poukázali aj na zložitosť a dĺžku postupu vydávania príkazov na zistenie.

Právny servis Rady na zasadnutí pracovnej skupiny pre presadzovanie práva 19. októbra uviedol, že vydá písomné stanovisko k proporcionálnosti príkazov na zistenie.

Kapitola III/Dohľad, presadzovanie a spolupráca – Koordinačné orgány pre otázky sexuálneho zneužívania detí

Predsedníctvo predložilo dva súbory kompromisných znení k tejto kapitole, ktoré sa zamerali na požiadavky na nezávislosť, ktoré majú spĺňať koordinačné orgány. Niekoľko členských štátov malo výhradu preskúmania k tejto kapitole vzhľadom na významný vplyv, ktorý môžu mať tieto ustanovenia na existujúce vnútroštátne štruktúry. Uznali, že kompromisné znenia sa uberajú správnym smerom, keďže poskytujú členským štátom väčšiu flexibilitu.

Členské štáty považovali za mimoriadne náročné navrhnuť účinné riešenia na zriadenie koordinačných orgánov podľa nariadenia o teroristickom obsahu online, aktu o digitálnych službách a tohto návrhu, a to pri súčasnom splnení požiadaviek stanovených v týchto právnych predpisoch.

Podrobne sa diskutovalo o otázke identifikácie a predkladania online sexuálneho zneužívania detí koordinačnými orgánmi centru EÚ po dôkladnom posúdení súdnymi orgánmi alebo inými nezávislými orgánmi, keďže viaceré členské štáty poukázali na riziko oneskorenia a nedostatku zdrojov a odborných znalostí.

Kapitola IV/Centrum EÚ pre prevenciu sexuálneho zneužívania detí a boj proti nemu a spolupráca s Europolom

Ako už bolo uvedené, Komisia navrhla zriadiť novú agentúru EÚ, ktorá by vzhľadom na potrebu úzkej spolupráce s Europolom mala sídlo v Haagu. Centrum EÚ a Europol by sa mohli podieľať na niektorých administratívnych výdavkoch, ako sú ľudské zdroje, účtovníctvo a IT vybavenie. Podľa návrhu predloženého Komisiou by hlavné úlohy a právomoci Europolu v súvislosti so sexuálnym zneužívaním detí neboli dotknuté.

K celej kapitole sa vzniesli všeobecné výhrady preskúmania; čiastočné výhrady preskúmania sa vzniesli v súvislosti s umiestnením sídla centra EÚ. Najčastejšie problémy a otázky, ktoré nastolili členské štáty v súvislosti s kapitolou IV, sa týkali rozpočtu, rizika duplicity s úlohami Europolu, rizika konkurencie medzi Europolom a centrom EÚ, pokiaľ ide o odborných zamestnancov, ktorí sa zaoberajú sexuálnym zneužívaním detí, nedostatočného uznania úlohy horúcich liniek pri riešení oznámení v oblasti sexuálneho zneužívania detí, otázok ochrany údajov týkajúcich sa spracúvania oznámení v oblasti sexuálneho zneužívania detí centrom EÚ, procesu oznamovania sexuálneho zneužívania detí online zo strany centra EÚ Europolu a orgánom presadzovania práva, vytvorenia databázy oznámení centra EÚ, ako aj vytvorenia databáz ukazovateľov sexuálneho zneužívania detí online.

Kapitola V/Zber údajov a podávanie správ o transparentnosti

Delegácie vyjadrili vážne pochybnosti v súvislosti s ustanoveniami o zbere údajov a podávaní správ, ktoré považujú za príliš ťažkopádne pre orgány presadzovania práva. Poukázali na skutočnosť, že budú potrebné ďalšie diskusie o tom, či má centrum EÚ dostávať údaje o prebiehajúcich trestných konaniach. Členské štáty uviedli, že je potrebné chrániť osobné údaje a obmedziť informácie, ktoré sa majú zbierať a vymieňať.

Kapitola VI – Záverečné ustanovenia

Niekoľko delegácií požiadalo o neskorší dátum uplatňovania a o zrušenie dočasného nariadenia (EÚ) 2021/1232 v neskoršej fáze, aby sa predišlo medzere medzi zisťovaním na základe dočasného nariadenia a navrhovaným nariadením. V ideálnom prípade by obe nariadenia mali zostať v platnosti súčasne počas určitého obdobia, aby sa predišlo takejto medzere.

III. ZÁVER

13. Predsedníctvo je odhodlané úzko spolupracovať s nadchádzajúcim predsedníctvom s cieľom uľahčiť pokračovanie rokovaní v rámci pracovnej skupiny pre presadzovanie práva a zabezpečiť v Rade v súvislosti s týmto spisom hladký pokrok.
14. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa Výbor stálych predstaviteľov a Rada vyzývajú, aby vzali na vedomie pokrok dosiahnutý v súvislosti s preskúmaním navrhovaného nariadenia.